

REVISTA GIMNAZIAL

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

NR.1/2023

LITERA

LICITAȚIA DE
MANUALE ȘCOLARE
ME 2023

PSIHOLOG DR.
SANDRA O'CONNOR:
STRESUL
EXAMENELOR,
ADOLESCENTUL ȘI
PĂRINTELE

CURSURI DIGITALE
ONLINE GRATUITE
PENTRU PROFESORI
www.cursuridigitale.ro

02

- LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

03

- ETAPELE DE ALEGERE A MANUALELOR
- DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

04

- MANUALUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ CLASA A VI-A APROBAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI 2023

05

- APRECIERILE REFERENȚILOR ȘTIINȚIFICI

06-08

- STRUCTURA MANUALULUI

09

- INSTRUCȚIUNI DE UTILIZARE A MANUALULUI DIGITAL LITERA

10

- 10 MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI MANUALUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ DE LA EDITURA LITERA

11

- DESPRE **LITERA EDUCAȚIONAL**
- CURSURI ONLINE GRATUITE PENTRU PROFESORI **WWW.CURSURIDIGITALE.RO**

12-14

- PSIHOLOG DR. SANDRA O'CONNOR: *STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE*

15

- CITEȘTE.RO - BIBLIOTECA TA ONLINE

LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

La începutul acestui an, Ministerul Educației a demarat procedura de licitație a manualelor pentru clasa a VI-a, în urma încetării acordurilor-cadru pentru cele existente. Obiectivul principal al acestei licitații a fost achiziția de manuale școlare, care să reușească să ofere sistemului de învățământ preuniversitar materiale corespunzătoare din punctul de vedere al conținutului științific și adaptate nivelului de vârstă al elevilor. Ca și la licitația anterioară de manuale școlare, organizată de Ministerul Educației, Editura Litera este editura cu cele mai multe manuale declarate câștigătoare în urma evaluării.

- Limba și literatura română
- Matematică
- Biologie
- Istorie
- Geografie
- Informatică și TIC
- Fizică
- Educație tehnologică și aplicații practice
- Educație socială
- Consiliere și dezvoltare personală
- Religie – cultul ortodox

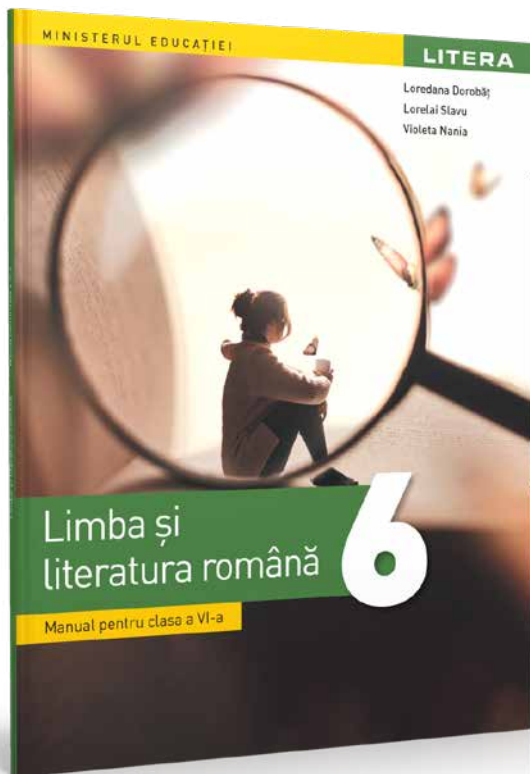
Pentru orice informații suplimentare, ne puteți contacta telefonic sau prin Whatsapp la numărul de telefon: 0746290648. Pentru o comunicare cât mai ușoară, salvați numărul în agenda telefonului.

NOILE MANUALE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI, ÎN URMA LICITAȚIEI 2023, SE POT OBȚINE GRATUIT, PENTRU FIECARE ELEV, DOAR ÎN BAZA ALEGERILOR FĂCUTE DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE. IATĂ PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ ÎI URMAȚI ÎN ALEGEREA ACESTORA:

- 1 Accesați site-ul **www.manuale.edu.ro** și selectați clasa și disciplina care vă interesează.
- 2 Consultați oferta de manuale existentă pentru respectiva disciplină. Răsfoiți integral manualele propuse, deschideți aplicațiile multimedia interactive de învățare apăsând pe iconițele indicate.
- 3 Alegeți manualul potrivit stilului dumneavoastră de predare și grupului de elevi pe care îl coordonați.
- 4 În ședința catedrei/ariei curriculare anunțați alegerea dumneavoastră, pentru consemnarea acesteia în procesul-verbal.
- 5 Procesul-verbal este avizat de către director și se înregistrează la secretariatul unității de învățământ în care s-a desfășurat procesul de selecție a manualelor școlare.
- 6 Persoana delegată de școală înregistrează comenzile și le trimite către responsabilul cu manualele școlare de la nivelul ISJ/ISMB.
- 7 Manualele comandate ajung în școală și vor fi distribuite fiecărui elev, pentru ca dumneavoastră să puteți folosi în fiecare oră atât suportul tipărit, cât și varianta digitală a manualului.

DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023?

- ✔ Manualele Litera aprobate de Ministerul Educației în 2023 sunt elaborate de autori de prestigiu, profesori cu experiență la catedră, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită.
- ✔ Manualele Litera au fost declarate câștigătoare pe baza punctajelor obținute la evaluarea calității științifice și constituie o resursă utilă în formarea competențelor prevăzute în programă.
- ✔ Cuprind sarcini de lucru corelate cu experiențele personale ale copiilor și asigură ancorarea în realitate a cunoștințelor și abilităților dobândite.
- ✔ Editura Litera este partenerul de nădejde al profesorilor, oferind continuitate în pregătire prin editarea de manuale și materiale didactice pe parcursul tuturor anilor de școală.
- ✔ Autorii manualelor pun la dispoziția profesorilor planificările calendaristice și ghiduri cu informații suplimentare, fișe de lucru, evaluări suplimentare.
- ✔ Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice oportunitatea de formare profesională, prin cursuri online realizate pe platforma **www.cursuridigitale.ro**. La absolvirea cursurilor, cadrele didactice primesc adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.
- ✔ Editura Litera organizează Conferințe naționale periodice dedicate profesorilor.
- ✔ Editura Litera oferă informații la zi, suport și consiliere tuturor dascălilor prin intermediul Clubului Profesorilor din România ([f](#)/Clubul Profesorilor din Romania cu peste 20 000 de membri) și Litera Educațional ([f](#)/Litera Educational).

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Loredana Dorobăț, Lorelai Slavu,
Violeta Nania

- copertă broșată
- 192 de pagini
- 205 × 260 mm
- interior color

O POVESTE ÎNTR-UN MANUAL

Cum a luat naștere acest manual?

Mai întâi, am pornit alături de elevi într-o călătorie a cunoașterii, a descoperirii de sine și a lumii înconjurătoare, susținând lecții în care am investit muncă, timp și creativitate, lecții în care verbele „a crea”, „a preda” și „a învăța” au devenit „a reuși”. Și atunci ne-am gândit să transformăm experiența de la clasă într-un instrument de învățare - manualul - și să transpunem conținuturile din programă în lecții interactive, în care elevii participă conștient la activitatea de predare.

Cum este conceput manualul?

Manualul este conceput ca o poveste. Poposești mai întâi în *Lumea de acasă*, faci năzdrăvănii, hoinărești prin locuri pline de farmec și de cărți. Dornic de cunoaștere și de aventură, te avânți apoi pe *Tărâmul prieteniei*, unde trăiești aventuri de neuitat și unde poți crea legături trainice. Pentru că totul este o poveste, vei afla și câte ceva *Din înțelepciunea lumii*. Și ce locuri minunate poți vedea în această călătorie! Sunet, mireasmă, culoare, te așteaptă toate în *Tablouri de poveste*. Nu poți merge mai departe dacă nu treci și prin tărâmul *Călătoriilor literare*, acolo unde cuvântul este stăpân și unde pana scriitorului îți deschide drumul fanteziei. La capăt de drum, *Ferestre spre viitor* se vor deschide fiecăruia și vei descoperi că anticipația, prezentul și viitorul creează punți peste timp.

Ce oferă manualul?

Cunoaștere, imaginație nelimitată, bucurie, joc, toate în lecții concepute atractiv și creativ.

AUTORII MANUALULUI

LOREDANA DOROBĂȚ

- Profesor titular de limba și literatura română, grad didactic I.
- Profesor Centrul Județean de Excelență Teleorman.
- Membru în Consiliul Consultativ al disciplinei în cadrul IȘJ Teleorman.
- Propunător de subiecte pentru olimpiadele școlare de profil.
- Coautor auxiliare școlare (2013-2023), autoare în volume colective și în reviste de specialitate.
- Realizator de RED pe platforme educaționale destinate elevilor și cadrelor didactice.
- Rezultate deosebite cu elevii la olimpiade și concursuri, etapele naționale și internaționale.

LORELAI SLAVU

- Profesor titular de limba și literatura română, grad didactic I.
- Propunător de subiecte pentru olimpiadele școlare de profil.
- Coautor auxiliare școlare (2013-2023), autoare în volume colective și în reviste de specialitate.
- Realizator de RED pe platforme educaționale destinate elevilor și cadrelor didactice.

VIOLETA NANIA

- Profesor titular de limba și literatura română, grad didactic I.
- Master Management educațional și dezvoltare curriculară.
- Formator în cadrul CCD Teleorman.
- Propunător de subiecte pentru olimpiadele școlare de profil.
- Realizator de RED pe platforme educaționale destinate elevilor și cadrelor didactice.

CE SPUN REFERENȚII ȘTIINȚIFICI DESPRE MANUALUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ DE LA EDITURA LITERA?

„Manualul școlar analizat favorizează, în primul rând, formarea competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, așa cum sunt ele definite la nivel european, adică a acelor competențe de care au nevoie toți cetățenii pentru împlinirea și pentru dezvoltarea personală, competențe dezvoltate în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, începând din copilăria mică și pe toată durata vieții adulte: competențe de sensibilizare și de expresie culturală, competențe digitale, competențe personale, sociale și de a învăța să înveți (a se vedea paginile 40 – 44: Elemente de interculturalitate. Valori etice în legendele popoarelor, paginile 78 – 79: Proiect tematic. Mari prietenii ș.a.).

Un alt punct forte al proiectului de manual pentru clasa a VI-a, propus de Editura Litera, îl reprezintă focusarea pe rezultatele învățării (learning outcomes), care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă elevul. Rezultatele învățării sunt definite sub formă de cunoștințe, abilități, responsabilitate și autonomie.

Textele selectate respectă criteriile precum valoric, estetic, formativ, precum și adecvarea la vârsta elevilor.

Avizez favorabil manualul de Limba și literatura română pentru clasa a VI-a propus de Editura Litera, îl recomand cu toată căldura și consider că va avea efecte școlare bune și de lungă durată.”

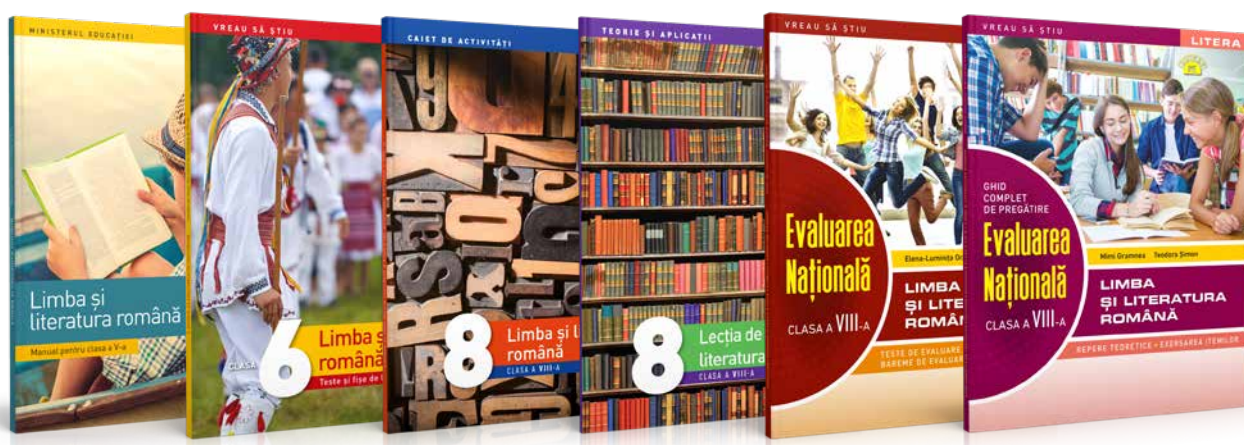
Conf. univ. dr. Valeriu Marinescu
Universitatea din București

„Metodele și instrumentele de evaluare propuse sunt corecte din punct de vedere științific și îmbină armonios tradiționalul cu modernul, respectând, în același timp, principiile/regulile de proiectare.

Fiecare dintre cele șase unități de învățare se finalizează cu câte o evaluare scrisă, care completează evaluările de parcurs. Astfel, metoda cubului și metoda cadranelor (din cadrul unității 1) pot fi utilizate ca metode ale evaluării de parcurs. Portofoliul, jocul de rol, proiectul (de la unitatea 5 și unitatea 6, de exemplu) reprezintă metode moderne de evaluare, intrate în circuitul didactic al ultimului deceniu. În realizarea proiectului *Mari descoperiri care au schimbat lumea*, se indică în mod precis pașii de urmat, precum și grila aferentă de evaluare. De asemenea, itemii de evaluare propuși acoperă întreaga gamă a tipologiei itemilor.”

Prof. Tatiana-Cristina Căpățînă
Școala Gimnazială nr. 2 Videle

MANUALE ȘI AUXILIARE LITERA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU GIMNAZIU

**Limba și literatura română,
Manual clasa a V-a**
Autoare: Marilena Pavelescu

**Limba și literatura română,
Teste și fișe de lucru, clasa a VI-a**
Autoare: Marilena Pavelescu,
Raluca Moroșanu

**Limba și literatura română,
Caiet de activități, clasa a VIII-a**
Autoare: Mihaela Daniela Cîrstea,
Alexandra Dragomirescu,
Ileana Sanda

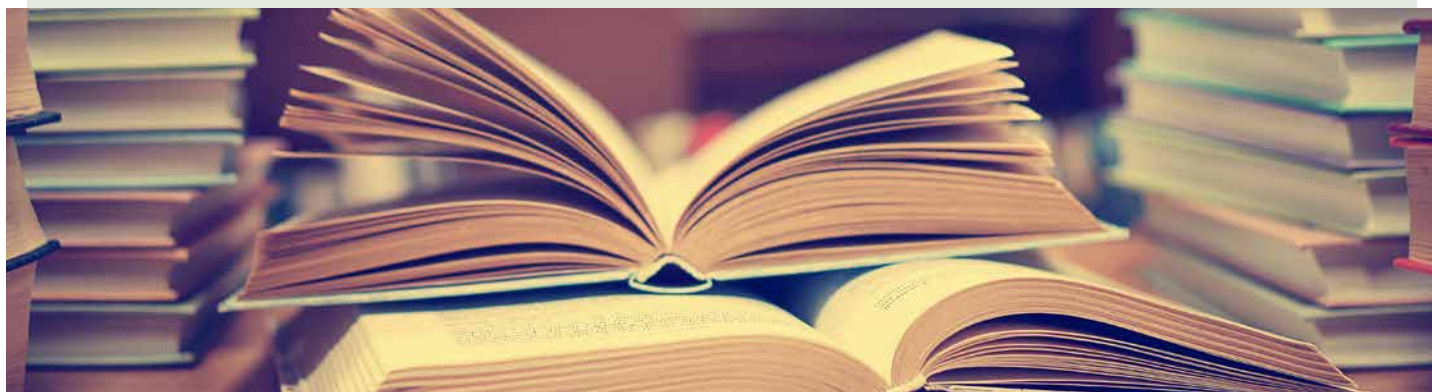
**Lecția de Limba și literatura română,
Teorie și aplicații, clasa a VIII-a**
Autoare: Mihaela Daniela Cîrstea,
Alexandra Dragomirescu,
Ileana Sanda

**Evaluarea Națională,
Limba și literatura română,
Teste de evaluare, clasa a VIII-a**
Autoare: Elena-Luminița Orășanu,
Adina Vedeș

**Evaluarea Națională,
Limba și literatura română,
Ghid complet de pregătire, clasa a VIII-a**
Autoare: Mimi Gramnea,
Teodora Șimon

Manualul cuprinde:

- 6 unități de învățare
- 2 teste de recapitulare inițială
- 8 teste de recapitulare
- 7 teste de evaluare
- Fișa de observare a comportamentului
- 26 de idei de proiect și portofoliu
- 83 de activități multimedia de tip static
- 52 de activități multimedia de tip animat
- 29 de activități multimedia de tip interactiv

Pagini de CUPRINS

CUPRINS	
RECAPITULARE ÎNITALĂ	8
UNITATEA 1. LUMEA DE ACASĂ	11
LECTURĂ	
Textul narativ literar în proză. <i>Amintiri din copilărie</i> de Ion Creangă	12
Textul narativ literar: Acțiune, timp și spațiu	15
Narațiunea la persoana I. Autor. Narator. Personaje	16
Textul narativ literar în proză. Aprofundare	18
Text auxiliar: <i>Tatăboboșul</i> de Anatole France	21
COMUNICARE ORALĂ	
Contextul de comunicare: locul și momentul interacțiunii, relația dintre interlocutori	24
REDACTARE	
Tipare textuale de structurare a ideilor. Tiparul textual narativ	26
Redactarea unui text narativ la persoana I. Etapele scrierii	28
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Vocabularul. Cuvântul: formă și sens. Sensurile cuvintelor în context	31
Sinonime. Antonime (actualizare)	34
Onomime. Cuvinte polisemantice	35
Sunetele limbii române (actualizare). Structura fonologică a cuvintelor: diftong, triftong, hiat	37
Desparțirea cuvintelor în silabe (principiul fonetic)	39
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Valori etice în legendele popoarelor. Povestea Vitanec	40
PROIECT TEMATIC. Acasă la scriitorii români	45
RECAPITULARE	
EVALUARE	
UNITATEA 2. PE TĂRÂMUL PRIETENIEI	51
LECTURĂ	
Textul narativ literar în proză. <i>Cireșii</i> de Constantin Chihiță	52
Narațiunea la persoana a III-a. Momentele subiectului	55
Dialogul în textul literar	57
Textul narativ literar în proză. Aprofundare	58
Text auxiliar: <i>Micul prinț</i> de Antoine de Saint-Exupéry	60
COMUNICARE ORALĂ	
Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: parafrazează, informații explicite și implicite, rezumare	63
REDACTARE	
Rezumatul	65
Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă	66
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Verbul (actualizare)	68
Modul conjunctiv	70
Modul condițional-optativ	71
Possibilități combinatorii ale verbului. Predicatul nominal. Verbul copulativ și fi	73
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Valori ale culturii populare în spațiul românesc	75
PROIECT TEMATIC. Mari prieteni	78
RECAPITULARE	
EVALUARE	
UNITATEA 3. DIN ÎNȚELEPEREA LUMII	83
LECTURĂ	
Textul narativ literar în versuri. <i>Teiul și stejarii</i> de Alecu Donici	84
Textul narativ literar în versuri. Acțiune, timp și spațiu. Structura textului	85
Dialogul în textul narativ literar în versuri. Personajele. Personificarea	86
Textul narativ literar în versuri. Aprofundare	87
Text auxiliar: <i>Lupul și mielul</i> de Jean de La Fontaine	88
COMUNICARE ORALĂ	
Dirișta. Importanța diricției în interacțiunile verbale	90
REDACTARE	
Textul explicativ	91
Elemente auxiliare în scriere	93
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Substantivul	94
Substantive defectiv. Substantive colective	95
Cazul substantivului	96
Possibilități combinatorii ale substantivului	99
Pronumele (actualizare)	100
Possibilități combinatorii ale pronumelor	103
Pronumele reflexive	104
Subiectul. Subiectul exprimat	106
Subiectul neexprimat (inclus, subînțeles)	106
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Valori ale culturii populare în spațiul românesc: proverbe	108
PROIECT TEMATIC. Personaje cu tăc în povești cu tăc	109
RECAPITULARE	
EVALUARE	
UNITATEA 4. TABLOURI DE POVESTE	113
LECTURĂ	
Textul descriptiv literar în versuri. <i>Răspodși de primăvară</i> de George Topiroeanu	114
Textul descriptiv literar în versuri. <i>Pastelul</i>	115
Epitete. Enumerația	116
Versificatia	118
Textul descriptiv literar în versuri. Aprofundare	120
Textul descriptiv în proză	121
Text auxiliar: <i>România pitorească</i> de Alexandru Vlahuța	121
Textul multimodal. <i>Afșul</i>	123
Știrea	125
COMUNICARE ORALĂ	
Strategii de ascultare activă	127
REDACTARE	
Textul descriptiv. Tiparul textual descriptiv	128
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Adjectivul (actualizare)	130
Possibilități combinatorii ale adjectivului	133
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Valori ale culturii populare în spațiul românesc. Tradiția mărțisorului	135
PROIECT TEMATIC. Ghid turistic - <i>Înșurub de povești din tara mea</i>	137
RECAPITULARE	
EVALUARE	

UNITATEA 5. CĂLĂTORII LITERARE	141
LECTURĂ	
Textul narativ literar în proză. <i>Fascinapi</i> de George Sovu	142
Acțiune, timp, spațiu	144
Textul narativ literar în proză. <i>Personaje</i>	145
Textul narativ literar în proză. Aprofundare	145
Interese și atitudini față de lectură. Recenzie de carte: <i>Cătorul din peșteră</i> de Rul Zink	146
COMUNICARE ORALĂ	
Performarea actelor de limbaj. Relația dintre structura lingvistică a actului de limbaj, intenția de comunicare și efectul actului de limbaj	149
REDACTARE	
Tiparul textual narativ-descriptiv	151
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Adverbul. Tipurile de adverbe	152
Gradele de comparație ale adverbilor	152
Complementul	154
Circumstanțele	157
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Limba română în Europa: comunitatea lingvistică a vorbitorilor de limbă română de pretutindeni	160
PROIECT TEMATIC. Jurnalul meu de călător	162
RECAPITULARE	
EVALUARE	
UNITATEA 6. FERESTRE SPRE VIITOR	167
LECTURĂ	
Textul argumentativ	168
Text auxiliar: <i>20.090 de linghe sub mări</i> de Jules Verne	169
COMUNICARE ORALĂ	
Atitudini comunicative: interes, curiozitate, implicare, cooperare în activități de grup	171
Inteligența emoțională: exprimarea adecvată a emoțiilor	171
REDACTARE	
Adecvarea la formă. Scri: proprietatea termenilor, punțate și adecvare situațională, originalitate	173
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	
Sintaxa propoziției (recapitulare)	175
ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE	
Limba română în Europa: comunitatea lingvistică a vorbitorilor de limbă română de pretutindeni	178
Personalități românești din diaspora	178
PROIECT TEMATIC. Mari descoperitori care au schimbat lumea	180
RECAPITULARE	
EVALUARE	
RECAPITULARE ÎNITALĂ	185
EVALUARE ÎNITALĂ	
RECAPITULARE	
EVALUARE	
RECOMANDĂRI DE LECTURĂ	

COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE, CONFORM PROGRAMEI ȘCOLARE PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA A VI-A, APROBATĂ PRIN OMEN NR. 3393/28.02.2017	
1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral	3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text complex, cu integrarea unor tabele
1.1. Rezumarea, pe baza informațiilor explicite și implicite, a unor pasaje din diverse tipuri de texte orale narative, monologate și dialogate	3.3. Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare
1.2. Prezentarea unor informații, idei, sentimente și puncte de vedere în texte orale, participând la discuții pe diverse teme sau pornind de la textele citite/ascultate	3.4. Analizarea dificultăților de redactare, oferind soluții, pe baza criteriilor propuse de profesor și discutate cu colegii
1.3. Adecvarea comunicării nonverbale și paraverbale la o situație dată, evidențind intenția și atitudinea, în situații de comunicare față-în-față sau mediată	4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise
1.4. Participarea la interacțiuni verbale simple cu mai mulți interlocuți, având în vedere cantitatea și relevanța informației transmise și primite	4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri	4.2. Aplicarea constantă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard, pentru exprimarea corectă a intenției comunicative
2.1. Corectarea informațiilor explicite și implicite din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimediale	4.3. Valorificarea achizițiilor fonetice de bază, în realizarea propriei pronunții și scrieri și pentru evaluarea pronunției și scrierii celorlalți, prin raportarea la normă, cu scopul corectării erorilor în comunicare
2.2. Rezumarea unor texte, cu grade diverse de dificultate	4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă
2.3. Prezentarea unor răspunsuri personale, creative și critice pe marginea unor texte diverse	4.5. Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și competența lingvistică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții
2.4. Manifestarea preocupărilor de a înțelege diverse tipuri de texte citite	5. Explicarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional
2.5. Identificarea strategiilor de lectură, a volumului și a diversității materialelor citite	5.1. Investigarea unor obiceiuri și tradiții românești și ale unor comunități etnice din teritoriul României
3. Redactarea textului scris de diverse tipuri	5.2. Analiza unor elemente comune identificate în cultura proprie și în cultura altor popoare
3.1. Redactarea unui rezumat, a unui text, pe un subiect la alegere, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a mena experiențe trăite sau imaginate	

Pagină de DESCHIDERE a unității de învățare

Titlul unității de învățare

UNITATEA 5 CĂLĂTORII LITERARE

Competențe specifice: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 2.4, 3.1, 3.3, 3.4, 4.2, 4.3, 4.4, 5.2.

Competențe specifice

LECTURĂ

- ▶ Textul narativ literar în proză
- ▶ Textul narativ literar în proză. Acțiune, timp și spațiu.
- ▶ Textul narativ literar în proză. Personaje
- ▶ Textul narativ în proză. Aprofundare
- ▶ Interese și atitudini față de lectură

COMUNICARE ORALĂ

- ▶ Performarea actelor de limbaj. Relația dintre structura lingvistică a actului de limbaj, intenția de comunicare și efectul actului de limbaj

REDACTARE

- ▶ Tiparul textual narativ-descriptiv

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

- ▶ Adverbul. Tipuri de adverbe
- ▶ Gradele de comparație ale adverbilor
- ▶ Complementul. Complementul direct. Complementul prepozițional. Complementul indirect
- ▶ Circumstanțiale. Circumstanțialul de loc, de timp și de mod

ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE

- ▶ Limba română în Europa; comunitatea lingvistică a vorbitorilor de limbă română de pretutindeni

PROIECT TEMATIC RECAPITULARE EVALUARE

Conținuturi

Pagini de LECȚIE

Domeniul de conținut **Elemente de construcție a comunicării** urmărește utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază, cât și aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale într-un mod cât mai inedit și atractiv, pe baza asocierilor, prin folosirea jocurilor didactice, inter- și transdisciplinarității, valorificând, totodată, gândirea logică și competența lingvistică.

UI - LUMA DE ACASA
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
LUMA DE ACASA - UI

Sinonime. Antonime (actualizare)

Reamintește-ți!

Sinonimele sunt cuvintele cu formă diferită și cu sens asemănător sau identic.

Antonimele sunt cuvintele cu formă diferită și cu sens diametral opus.

Sinonimele și antonimele unui cuvânt se stabilesc în funcție de context.

Sinonimele și antonimele trebuie să fie aceeași parte de vorbire.

Sinonimele și antonimele se pot stabili:

- ▶ între două cuvinte (a falsi – a utiliza; sincer – mincinos);
- ▶ între un cuvânt și o expresie (a fugi – a o lua la sănătoasă; a uita – a-și aduce aminte);
- ▶ între două expresii (a se da de-a doua – a se da-a-belebecat; cu capul pe umeri – cu capul în nori).

Explorează!

- Transcrie pe caiet enunțurile date și înlocuiește adjectivul *crud* cu sensul corepunzător din seria: *recopot, tândr, fraged, rău, plăpând*.
 - Pomiișorul este *crud*.
 - Fructul este *crud*.
 - Carnea cumpărată este *crudă*.
 - Directorul este un om *crud*.
 - Copilul este *încă crud* la minte.
- Scrie textul din mai jos în caiet și subliniază cu o linie cuvintele cu sens opus. *Fata babei era alintă, înepesă, jăfnoasă și rea la inimă. Dar, pentru că era fata mamei, se alintă cum s-alintă cloșca n-iaș, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă.* (Ion Creangă, *Fata babei și fata moșneagului*)

Aplică!

- Identifică și scrie în caiet intrusul din seriile următoare:
 - liniștit, calm, agitat, pașnic;
 - pictură, imagine, desen, tablă;
 - a spune, a grăbi, a tăcea, a cuvânta, a zice;
- Răscric în caiet perechea de antonime din seriile:
 - priletic – arnic; cunoscut – necunoscut; victorie – biruință;
 - delicat – gingaș; harnic – leneș; greșit – încorect;
 - a escalada – a coborî; a conversa – a dialoga; a investi – a investi;
- Scrie câte un sinonim pentru expresiile evidențiate din enunțurile:
 - Abia după ce a dat testul, **ia picat flia** cum se rezolva problema.
 - Noul coleg este mereu cu **nasul pe sus**.
 - Nepotul năzdrăvan a scos **perii albi** bunicii.
 - Pentru a **nu fi considerat vinovat**, Mihai a dat cărțile pe față.
- Găsește câte un sinonim și un antonim pentru cuvintele: *noroc, viteaz, sincer*. Notează-le în caiet.
- Menționează sinonimul contextual al verbului a trece din enunțurile de mai jos.
 - Plădă a **trecurt**.
 - Profesorul a **trecurt** nota în carnet.
 - Copilul și bunica **trecurt** strada pe la trecerea de pietoni.
 - Toți elevii **au trecut** clasa.
 - Buniculul **i-a trecut** prin minte un gând din tinerețe.
 - Fratele meu a **trecurt** cu bine examenul.

Omonime. Cuvinte polisemantice

Explorează!

- Scrie în caiet cuvintele redată de imaginile de mai jos. Indică sensurile lor. Ce observi în ceea ce privește forma cuvintelor? Dar în legătură cu sensul lor?

A.

B.
- Alcătuiește enunțuri în care cuvântul *dar* să fie substantiv, respectiv verb.
- Scrie în caiet enunțurile date și completează-le cu forma corectă a cuvintelor indicate sau sugerate de imagine:
 - A mers în vizită la **ea/ia**.
☞ cartea de care ai nevoie! ea/ia
 - A ozezat **în dulap**. *Andreea* este **ea/ia**.
- Ce precizări poți face în legătură cu scrierea, respectiv pronunția cuvintelor?
- Menționează sensurile cuvântului *a ridică* din enunțurile următoare:
 - Elicopterul **a ridicat** deasupra pădurii.
 - Ei **au ridicat** o casă nouă.
 - Bunicul **a ridicat** școlul în câmp.
 - De când **nu l-a mai văzut**, copilul se ridicase mult.
- Ce observi?

Reține!

Omonimele sunt cuvintele cu aceeași formă, dar cu sensuri complet diferite.

Exemple: *leu* – unitate monetară; *leu* – animal sălbatic.

Omonimele pot fi:

- lexicale** (apartin aceleiași părți de vorbire). Ele sunt:
 - **totale**, când au forme identice pe tot parcursul flexiunii:
Exemple: *bar, bani* – monedă; *bar, bani* – dregător în Evul Mediu.
 - **parțiale**, când au forme flexionare diferite:
Exemple: *corn, coame* (Cerber are coamele mari); *corn, cornuri* (imi plac comurile cu gem).
- lexico-gramaticale** (sunt părți de vorbire diferite):
Exemple: *Eu port o ie nouă. În port sunt multe vapoare.*

Observă!

La exercițiul 4, verbul *a ridică* are, în funcție de context, mai multe sensuri: *a înălța; a construi; a sălta; a crește*. Între acestea există o legătură semantică.

Omonimele sunt cuvintele care se pronunță la fel, dar se scriu diferit.
Exemple: pronumele personale, verbul *ia*.

Omografele sunt cuvintele care au grafie identică (se scriu la fel), dar se pronunță diferit.
Exemple: substantivul *haihă*/adjectivul *haihă*

Pagini de RECAPITULARE

RECAPITULARE

Prelectură

1. Numește trei cărți pe care le-ai lăsat pe o tînă într-o călătorie imaginară. Unde ai călătorit?
2. Umples geamantanul din imagini cu personaje din cărțile citite de tine. Pe care le-ai lăsa cu tine în călătoria pe o insulă pustie? De ce?

Dicționar

1. stagiune, stagiuni (s.f.) – perioadă de timp determinată în cadrul fiecărui an, în care teatrele, filarmonicile etc. susțin regulat reprezentații.
2. vițiu (pop.), viclu, vicli (s.n.) – cusur, defect, imperfecțiune, lipsă, neajuns.
3. budist, budisti (s.m.) – adept al budismului.

164

I. Citește cu atenție textul și rezolvă cerințele date.

Sunt peste douăzeci de ani de atunci. Locuiam într-o casă unde trăseser în gazdă un actor, vara director de teatru în provincie. Stagiunea¹ migrării actorilor se sfârșise: era toamnă, și aceste păsări călătoare se-ntorceau pe la cuiburile lor.

Văzându-mă că citeam întruna, actorul îmi zise cu un fel de mândrie: — Îți place să te ocupi cu literatura... Am și eu un băiat în trup care citește mult: este foarte învățat, știe nemțește și are mare talent: face poezii ne-a făcut câteva cuplete minunate. Eu crez că ți-ar face plăcere să-l cunoști.

Și-mi povesti cum găsiser într-un oțel din Giurgiu pe acel băiat – care slujea în curte și la grajd – culcat în fân și citind în gura mare pe Schiller. În iesele grajdului, la o parte, era un geamantan – biblioteca băiatului – plin cu cărți nemțești. Băiatul era foarte blând, de treabă, nu avea niciun vițiu². Era străin de departe, zicea el, dar nu voia să spună de unde. Se vedea bine a fi copil de oameni, ajuns aci din cine știe ce împrejurare.

Actorul îi propuse să-l a sufler, cu șapte galbeni pe lună, și băiatul primi cu bucurie. Își luase biblioteca și acuma se afla în București. Seana trebuia să vie la directorul lui – astfel puteam să-l văz. Eram foarte curios să-l cunosc. Nu știu pentru ce, îmi închipulam pe tânărul aventurac ca pe o ființă extraordinară, un erou, un viitor om mare.

În închipuirea mea, văzându-l în revoltă față de practica vieții comune, găseam că disprețul lui pentru disciplina socială e o dovadă cum că omul acesta trebuie să fie scos dintr-un tipar de lux, nu din acela din care se trag exemplarele stereotipe cu mille de duzine.

Deși în genere teoria de la care plecam eu ca să gândească astfel – că adică, un om mare trebuie în toate să fie ca neoaenii – era pripit, poate chiar deloc întemeiată, în speță însă s-a adevărit cu prisos.

Tânărul sosi. Era o frumusețe! O figură clasică încadrată de niște plete mari negre; o frunte înaltă și senină; niște ochi mari – la aceste ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înduntru; un zâmbet blând și odănc melancolic. Avea aerul unui sfânt tânăr coborât dintr-o veche iconă, un copil predestinat durerii, pe chipul căruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare.

— Mă recomand, Mihail Eminescu.

Așa l-am cunoscut eu. Cătă filozofie n-am depănat împreună toată noaptea aceea cu neprețelul vârstei de șaptesprezece ani! Ce entuziasm! Ce veselie! Hotărât, închipuirea nu mă înșelase... Era un copil minunat.

Într-o noapte mă puse în curentul literaturii germane, de care era încântat. — Dacă-ți place așa de mult poezia, trebuie să și scrii, l-am zis... Am aflat eu că dumeata ai și scris.

— Da, am scris.

— Atunci – și mie-mi place poezia, deși nu pot scrie – îți fiu și arată-mi și mie o poezie de dumeata.

Eminescu s-a executat numai deodată. [...]

A doua zi seara ne-am întâlnit iarăși. Dar peste zi o nemulțumire intimă intervenise. [...] Eminescu era de astă dată tăcut și posomort, vorbea foarte puțin și contradicția îl irita. În zadar l-am rugat să-mi mai arate vreo poezie sau să-mi-o citească tot pe aceea care o cunoșteam. A plecat să se culce de vreme, și dimineața, la omiazi când m-am dus la el, l-am găsit tot dormind.

L-am sculat. Se dusese acuma supăraea, ba era chiar mai vesel ca alaltăieri. Am petrecut toată ziua rîzînd, mi-a vorbit despre India antică, despre daci, despre Ștefan cel Mare, și mi-a cântat doina. [...] Așa l-am cunoscut atuncea, așa a rămas până în cele din urmă momente bune: vesel și trist; comunicativ și ursuz; blând și aspru; mulțumindu-se cu nimica și nemulțumit totdeauna de toate; [...] fugind de oameni și căutându-i; nepăsător ca un bătrân stoic și iritabil ca o fată nervoasă. Ciudată amestecătură! – fericită pentru artist, nenorocită pentru om! [...]

Acest Eminescu a suferit de multe, a suferit și de foame. Da, dar nu s-a încovoiat niciodată: era un om dintr-o bucată, și nu dintr-una care se găsește pe toate cărările.

Generații întregi or să suie cu pompa dealul care duce la Șerban-vodă, după ce vor fi umplut cu nimicul lor o vreme, și o bucată din care să scoți un alt Eminescu nu se va mai găsi poate. Să doamnă în pace necăjitul suflet! Ferentul budist³ este acuma fericit: el s-a întors în Nirvana – așa de frumos cântată, atât de mult dorită – pentru dânsul prea târziu, prea de vreme pentru noi.

1889, iunie 18

(I.L. Caragiale, în Nirvana)

1. Numește o temă a textului dat.
 2. Transcrie doi indici de timp care indică momentul întâlnirii dintre cei doi scriitori.
 3. Precizează numele tânărului care-i este recomandat lui Caragiale.
 4. Menționează două aspecte care trezesc admirația lui Caragiale în momentul în care-l cunoaște pe Eminescu.
 5. Transcrie din text o secvență descriptivă care face referință la Mihail Eminescu și una narativă care indică modul în care Caragiale și Eminescu și-au petrecut timpul.
 6. Scrie un enunț în care să precizezi preferințele literare ale lui Eminescu.
 7. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația fiecărei secvențe:
 - a. Avea aerul unui sfânt tânăr coborât dintr-o veche iconă, un copil predestinat durerii, pe chipul căruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare.
 - b. Acest Eminescu a suferit de multe, a suferit și de foame. Da, dar nu s-a încovoiat niciodată: era un om dintr-o bucată, și nu dintr-una care se găsește pe toate cărările.
 8. Evidențiază rolul adverbului atunci din structura Așa l-am cunoscut atuncea...
 9. Indică tipul adverbelor scrise cu albastru în text.
 10. Menționează gradul de comparație al ultimelor două adverbe din text.
 11. Alcătuește enunțuri în care un adverb de la exercițiul anterior să fie la alte două grade de comparație, pe care le vei menționa.
 12. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text.
 13. Alcătuește enunțuri în care substantivul poet să aibă următoarele funcții sintactice: complement direct, complement prepozițional, complement indirect, circumstanțial de mod.
- II. Imaginează-ți că te afli la o lansare de carte. Redactează un text narativ, de 100-150 de cuvinte, în care să surprinzi momentul întâlnirii cu scriitorul preferat, precum și emoțiile/trăirile de care ai fost cuprins. În compunerea ta vei introduce și o secvență descriptivă de minimum douăzeci de cuvinte.

165

Pagini de EVALUARE

EVALUARE

I. Citește cu atenție textul de mai jos, apoi răspunde cerințelor propuse. (60 de puncte)

O, cum mai înfloră vântul frunzele copacilor din Cîmigiul!

Parcă e același freamad adormitor de acum 15-20 de ani, când rătăceam cu colegii, în anumite ore ale dimineții, pe alele mai dasnice, care adăposteau zeci de... pimbăreți! [...]

În umbra destrămată de toamnă a parcului, toți copacii ning pete de aur: frunze desprinsse de crengi fluturătoare viața de o clipă a unui element vegetal și, ca-ntr-un basm de Walt Disney, se aștern covor moale sub pașii întăzizați ai trecătorului plăcut de banalul vieții cotidiene! [...]

Cinci și jumătate! Până la șase, când trebuie să ne-nălțăm, mai am timp să-mi odihnesc ochii și gândurile în grădina aceasta cu acminta.

O iau agale spre „morminte”, cum numeam colțul discret unde ne adunam noi, lăzăriștii, loc numit astfel din pricina aspectului funerar al pietrelor pe care ne odihneam truștii, dragă doamnă, de atâta învățătură! Ce mult s-au schimbat!...

De la „morminte”, o potecă îngustă duce spre alea mare, care, la rândul ei, te scoate în spatele Liceului Lazăr.

Este timpul să mă-ndrept spre liceu. N-aș vrea să-mi stric tocmai acum, la întâlnirea noastră după douăzeci de ani, reputația de punctual, bine stabilită printre colegii mei de-a lungul anilor de școală.

Căci, deși în fiecare zi veneam la școală pe jos de-acasă, din Sfinții Voievozi – pentru că pe atunci nu era linie directă de tramvai sau autobuz pe strada Papa Tatu – totuși n-am întârziat o singură dată. Eram întâiul sau al doilea, „Măcar la atâta lucru să fiu frunteal” mă parogiseam eu.

Cu toate acestea, uneori am avut și întârzieri în catalog, însă întârzieri voit făcute, cu un scop bine determinat și mai ales binecuvântat! Când prima oră de curs aveam o materie grea, ca de exemplu: Germana, Matematicile, sau o materie la care știam că nu știu și că trebuia să m-ascult, „întăziam”, ca să amân catastrofa! deznodământ pe altă dată, când mă socoteam mai bine pregătit.

(Grigore Băjenaru, Cîmigiul & Comp.)

A. Înțelegerea textului

1. Notează un indice temporal și unul spațial din text. **6 puncte**
2. Precizează tipul naratorului și justifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
3. Menționează, într-un enunț, materiile care-i provocau elevului de altădată „întărierea” la școală. **6 puncte**
4. Explică, în două-trei enunțuri, semnificația structurii: Cu toate acestea, uneori am avut și întârzieri în catalog, însă întârzieri voit făcute, cu un scop bine determinat și mai ales binecuvântat! **6 puncte**

49

B. Elemente de construcție a comunicării

1. Notează câte un sinonim contextual pentru cuvintele marcate cu verde în text. **6 puncte**
2. Scrie câte un antonim pentru cuvintele marcate cu portocaliu în text. **6 puncte**
3. Transcrie din primele trei alineate un cuvânt folosit cu sens propriu de bază și unul cu sens figurat. Alcătuește apoi enunțuri în care cuvântul cu sens propriu să fie folosit cu sens secundar, respectiv figurat. **6 puncte**
4. Formulează un enunț cu omonimul cuvântului pas din structura: se aștern covor moale sub pașii întăzizați ai trecătorului... **6 puncte**
5. Desparte în silabe următoarele cuvinte din text: desprinsse, odihneam, catastrofal. **6 puncte**
6. Transcrie, din ultimul paragraf, câte un cuvânt cu diftong și hiat. Încercuiește-le! **6 puncte**

II. Redactează o scrisoare de 100-150 de cuvinte, adresată unui prieten, în care să-i povestești o aventură trăită de tine la școală. Data redactării scrisorii este 16 iunie 2023.

(30 de puncte)

- În redactarea scrisorii, vei avea în vedere:
- să respecti tema dată;
 - să redactezi scrisoarea la persoana I;
 - să respecti etapele unei narațiuni;
 - să ții cont de convențiile unei scrisori;
 - să respecti normele de ortografie, de punctuație și de așezare în pagină.

Din oficiu: **10 puncte**. Punctaj total: **100 de puncte**.

FIȘĂ DE OBSERVARE A COMPORTAMENTULUI

Gândește-te la activitatea ta de parcursul unității de învățare. Citește cu atenție fiecare comportament și bifează răspunsul care ți se potrivește cel mai bine în **Fișa de observare a comportamentului**. După completare, verifică împreună cu profesorul tău dacă ai apreciat corect punctele tale forte și pe cele slabe.

Comportamentul	Niciodată	Uneori	Deseori	Intotdeauna
Am dovedit interes în învățare.				
Am urmat instrucțiunile.				
Am lucrat individual.				
Am cerut ajutor când am avut nevoie.				
Când am greșit, am vrut să aflu cum pot să corectez.				
Am participat la activități.				
Am dus activitățile până la capăt.				
Mi-am spus părerea.				
Am cooperat în activitățile de grup.				

50

VARIANTA DIGITALĂ

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare.

Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Butonul AJUTOR

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

Butonul CUPRINS

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Capitle/Lecții.

Butoanele de navigare

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare. Cuprinde: desene, fotografii, simboluri, informații suplimentare.

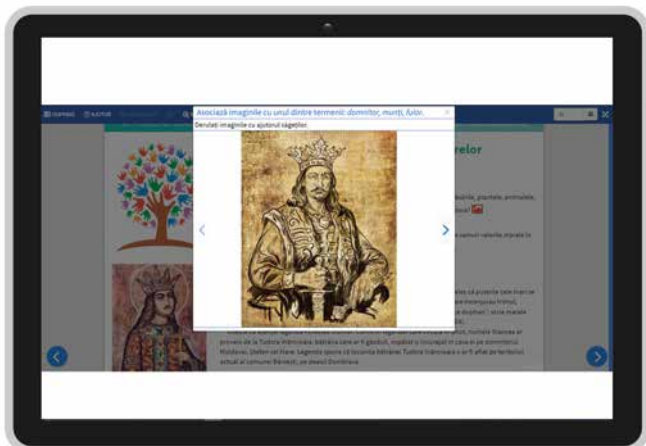

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Cuprinde animații sau filme. Pentru vizionare, se activează butonul *Redă* (▶).

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrie de la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat. Cuprinde exerciții de alegere duală, de alegere multiplă, de asociere, de completare, de ordonare etc.

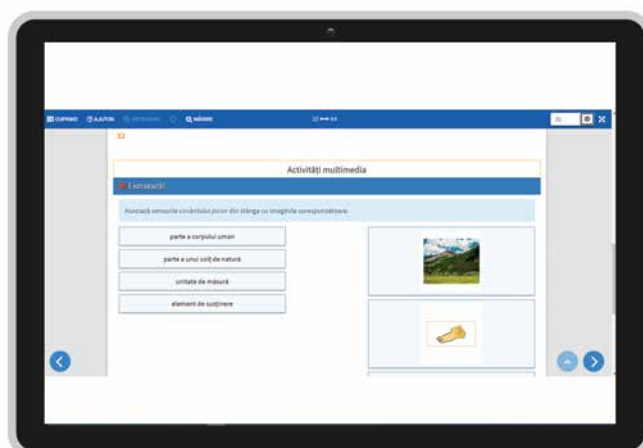
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI MULTIMEDIA DE ÎNVĂȚARE

Activitate de tip static

Activitate de tip animat

Activitate de tip interactiv

10 MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI MANUALUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ DE LA LITERA

1. Manualul este elaborat de un colectiv de autori cu bogată experiență profesională, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită. Sunt aplicate metode și principii didactice care suscită interesul elevilor, favorizând receptarea corectă a conținutului.

2. Manualul are o abordare inovativă a conținuturilor din programa școlară, urmărind să stimuleze la elevi tipurile de gândire, să le valorifice inteligențele multiple.

3. Profesorului îi oferă posibilitatea să creeze lecții menite să formeze și să dezvolte la elevi competențele, într-un mod inedit, în scopul dezvoltării personale.

4. Conținuturile sunt abordate din perspective inter- și transdisciplinare, acestea fiind indispensabile procesului educațional, urmărind interferența literaturii cu celelalte arte, valorificarea și dezvoltarea abilităților, dar și formarea deprinderilor de lucru, individuale și de grup.

5. Pune accent pe comunicarea orală și scrisă, pe crearea de conexiuni între indivizi, pe asocieri cu aspecte din realitate sau din experiențe personale, oferind oportunități pentru gândirea liberă și pentru generarea de idei.

6. Cerințele sunt formulate clar, gradual, urmărind ca elevii să descopere noțiunile în mod facil.

7. Noțiunile teoretice sunt prezentate în așa fel încât să fie ușor reținute de elevi. În plus, sunt dublate de activități practice care explică fiecare element teoretic.

8. Elevul devine un partener activ în activitatea de predare.

9. Creativitatea elevilor este stimulată prin proiecte atractive, menite să le dezvolte gustul pentru documentare și colaborare, o aplicare practică a sintagmei „a învăța să înveți”, în care profesorul este un ghid discret.

10. Manualul are un caracter etic, moral și nediscriminatoriu: respectă principiile care nu fac nicio deosebire de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată.

Fondată în anul 2014, Editura Litera Educațional, parte a Grupului Editorial Litera, publică și difuzează manuale și auxiliare școlare în format tipărit și digital, suport pedagogic și cursuri online pentru profesori, precum și alte materiale de perfecționare pentru elevi.

Editura Litera Educațional a ales o abordare modernă a sistemului educațional. Pasionați de ceea ce fac, profesioniștii care alcătuiesc echipa noastră vizează excelența. În cei 9 ani de existență, au construit relații de parteneriat cu profesorii din România, cărora le-au oferit expertiza și informațiile de care au avut nevoie.

În anul 2023, catalogul Litera Educațional cuprinde peste 370 de titluri:

79 de MANUALE ȘCOLARE câștigătoare ale licitațiilor organizate de Ministerul Educației

300 de AUXILIARE ȘCOLARE avizate de Ministerul Educației

MATERIALE SUPLIMENTARE PENTRU ELEVI - cărți, lecturi școlare, atlase și enciclopedii etc. Litera Educațional aduce creativitate și inovație în educație!

CURSURI ON-LINE GRATUITE PENTRU PROFESORI www.cursuridigitale.ro

Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice din învățământul preuniversitar oportunitatea de formare profesională prin cursuri on-line realizate pe platforma **www.cursuridigitale.ro**.

Înscrierea și participarea la cursuri este gratuită, iar principalul obiectiv al acestora este dezvoltarea competențelor digitale și a viziunii moderne a cadrelor didactice, necesare pentru a face față cu succes provocărilor actuale ale profesiei de dascăl.

Avantajele participării la cursurile on-line oferite de platforma [cursuridigitale.ro](http://www.cursuridigitale.ro):

- ✓ Toate cursurile sunt GRATUITE.
- ✓ Înscrierea este facilă și se realizează prin completarea unui formular on-line disponibil pe www.cursuridigitale.ro
- ✓ Înveți și lucrezi în ritmul tău. Cursurile au o durată medie de 15 ore și se pot parcurge oricând, oriunde: de acasă, în weekend, în vacanțe, la orice oră.
- ✓ Informațiile sunt de actualitate și sunt prezentate într-o formă și un limbaj accesibile și familiare cadrelor didactice.
- ✓ Cursurile se pot citi și parcurge pe orice dispozitiv: calculator, tabletă, telefon, astfel încât realizarea lor devine și mai accesibilă.

- ✓ Trainerii care dezvoltă cursurile fac parte din mediul academic, sunt profesori cu experiență, psihopedagogi, consilieri școlari, formatori pentru educația adulților, autori de manuale.
- ✓ Cursurile tratează subiecte de interes pentru profesori: cum să utilizezi manualul digital la clasă, care sunt noile instrumente digitale cu ajutorul cărora se pot realiza la clasă activități extracurriculare, metode și tehnici de formare și dezvoltare armonioasă a personalității elevilor etc.
- ✓ După parcurgerea cu succes a modulelor, cadrele didactice vor primi adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.

STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE

Ce se întâmplă cu noi în perioada examenelor și cum putem să navigăm prin această perioadă cât mai eficient și mai echilibrat?

Stresul este un răspuns normal al corpului la situații provocatoare. Când ne aflăm în situații dificile, periculoase sau neașteptate, corpul nostru reacționează în moduri care sunt menite să ne protejeze de rău. În aceste momente sunt eliberați hormoni precum adrenalina, care ne accelerează ritmul cardiac și ritmul respirației, mușchii ni se încordează și avem o concentrare sporită. Când vine vorba de stres legat de studiu și examene, stresul funcțional poate fi benefic. Până la un anumit punct, stresul îți crește productivitatea, te ajută să îți clădești motivația, să îți urmezi și atingi obiectivele și îți oferă suficientă adrenalină și energie pentru a fi productiv și eficient. Stresul în perioada examenelor poate face ca adolescentul tău să simtă anxietate, iar aceasta poate duce stresul funcțional în stres disfuncțional, care îl va paraliza și demotiva.

CÂND ESTE ANXIETATEA UTILĂ?

Anxietatea poate fi utilă în anumite situații: de exemplu, dacă suntem în pericol (ex.: sărim din calea unei mașini), anxietatea ne poate ajuta să ne canalizăm energia pentru a putea evita pericolul. Un nivel echilibrat de anxietate va direcționa reacția noastră față de evenimentul amenințător și va ajuta la îmbunătățirea răspunsului pe care îl avem vizavi de acest eveniment, dar anxietatea nu este prietena noastră atunci când amenințarea cu care ne confruntăm este de natură cognitivă, cum ar fi un examen. Gândurile implicate în anxietatea pe care ne-o determină un examen pot să se reflecte asupra modului în care noi ne proiectăm capacitatea de a performa la acel examen. Anxietatea în fața examenului de multe ori va include gândire negativă și somatizări atunci când ne apropiem de momentul evaluării. „Voi eșua“, „nu mă voi descurca“, „mă doare capul“, „mă doare stomacul“, „nu mă pot concentra“, „nu îmi pot aduce aminte ceea ce am învățat“, acestea sunt doar câteva dintre cuvintele pe care ni le spun adolescenții noștri în perioada examenelor.

CARE ESTE IMPACTUL ANXIETĂȚII ASUPRA PERFORMANȚEI?

Cercetările au arătat că persoanele care se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate la examene vor avea performanțe scăzute în situațiile de evaluare. Acești oameni tind să perceapă examenele ca fiind amenințătoare și au răspunsuri emoționale intense, ceea ce le va face dificilă concentrarea asupra sarcinii în cauză. Situațiile de evaluare pot aduce un nivel de anxietate care interferează cu performanța eficientă în sarcinile cognitive și intelectuale, acest aspect având un impact negativ asupra șanselor persoanei de a obține cele mai bune rezultate la examen.

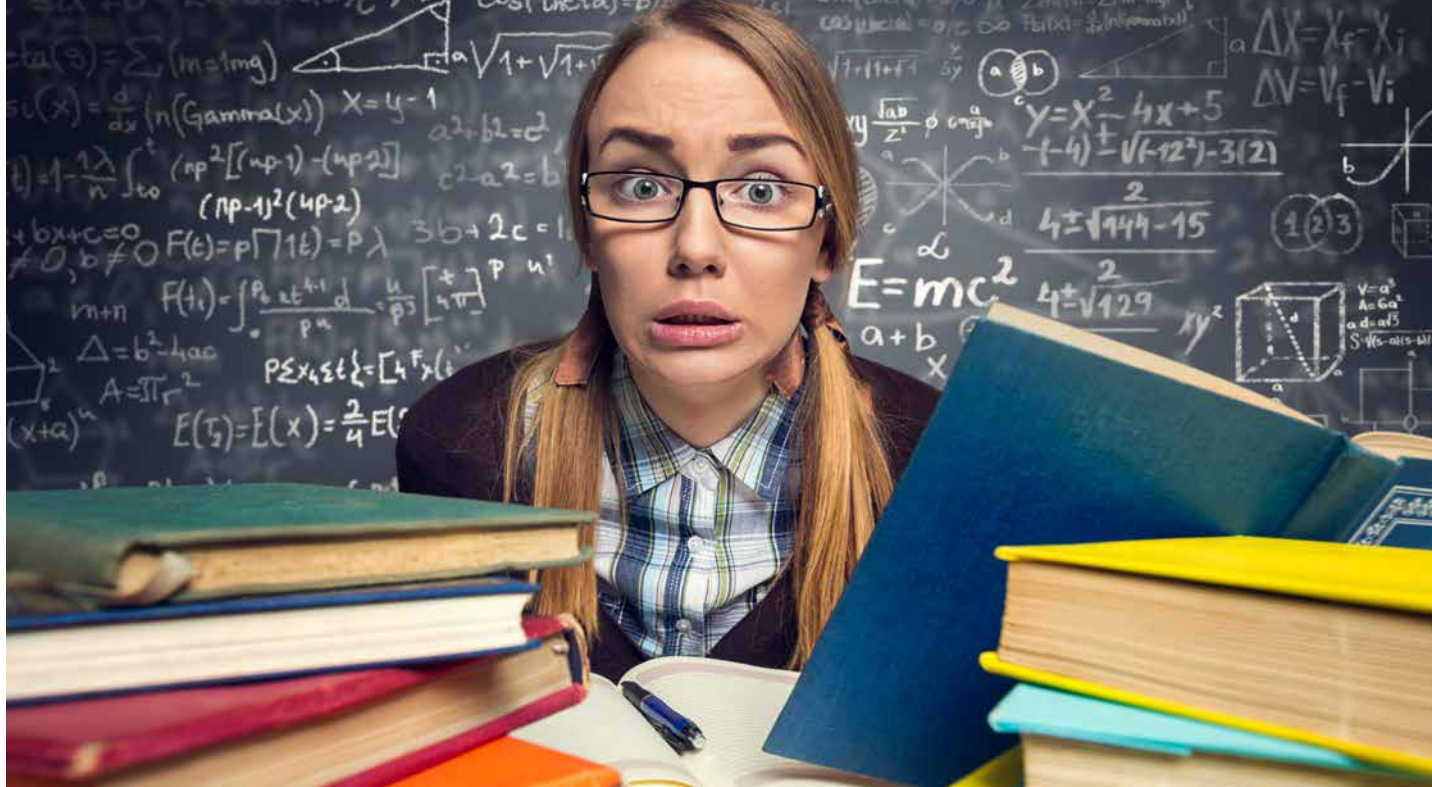
DECI, CUM PUTEM DOMOLI ANXIETATEA ÎN FAȚA EXAMENELOR? CUM ÎI PUTEM SPRIJINI PE ADOLESCENȚII NOȘTRI?

Abilitățile pe care le considerați cele mai utile în gestionarea anxietății vor varia în funcție de factorii declanșatori care pot contribui la nivelul ridicat de anxietate. Dacă adolescenții se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate înainte de un examen, ar trebui să se angajeze în strategii de autoîngrijire în acest timp, iar noi suntem cei care îi pot ajuta să o facă.

Unul dintre cei mai importanți piloni de susținere a adolescenților este o comunicare eficientă cu adulții din jur. Părintele este primul compas de echilibru în situații de criză (chiar dacă tendința lor va fi ca în această perioadă să graviteze mai mult înspre anturaj și prieteni). Vorbiți cu adolescentul vostru, asigurați-vă că acesta are încredere să apeleze la voi atunci când întâmpină dificultăți. Discutați împreună cu el despre importanța următoarelor aspecte: pregătire, îngrijire adecvată și relaxare.

Înainte de a vorbi cu adolescentul nostru, este important să ne examinăm așteptările. Stresul se poate amplifica atunci când așteptările noastre, sau ceea ce credem că sunt așteptările altora, nu se potrivesc cu ceea ce suntem capabili sau dispuși să realizăm. Reflectați asupra așteptărilor pe care le aveți față de acest examen și gândiți-vă în ce mod le proiectați asupra adolescentului. Uneori, s-ar putea să descoperiți că sursa stresului adolescenților sunt tocmai așteptările adulților din jur, care nu sunt congruente cu așteptările și proiecțiile proprii. Dacă aveți așteptări foarte mari, iar adolescentul nu crede că le va îndeplini, este foarte important să reflectați la asta. Care este motivul pentru care aveți aceste așteptări? Este important ca, atunci când discutați cu adolescentul, să o porniți în direcția nevoilor și așteptărilor sale, nu ale voastre. Ei vor putea găsi resurse doar într-un proces personal de studiu, de proiecție a așteptărilor, de management al timpului și de evaluare a consecințelor oricărui rezultat, nu au nevoie și de stresul dezamăgirii noastre. La urma urmei este un examen, nu este un punct existențial pivotant al vieții copiilor noștri, iar presiunea pe care o punem uneori ca adulți asupra acestor examene le poate picta o imagine distorsionată a procesului de evaluare.

Cum să discutăm cu adolescentul? Am să vă exemplific.

PREGĂTIRE

Îi vei spune așa:

În primul rând, este important să începi pregătirea pentru examen cât mai devreme posibil. Acest lucru te va ajuta să înveți materialul într-un mod mai eficient și să eviți stresul asociat cu învățarea de ultim moment. Atunci când înveți ar trebui să te concentrezi pe subiectele pe care le consideri cele mai importante și să eviți să pierzi timpul cu subiectele mai puțin importante, acelea le vei putea acumula pe parcursul pregătirii.

Începe pregătirea din timp. Nu lăsa pregătirea pentru ultimul moment, deoarece vei fi presat de timp și vei fi mai stresat. Încearcă să începi pregătirea cu cel puțin o lună înainte de examen. Fii organizat. Creează-ți un program de studiu și respectă-l. Asigură-te că acoperi toate subiectele pe care le vei avea la examen și, când revizuiesti materialele, concentrează-te asupra detaliilor importante. Fii disciplinat. Respectarea programului tău de studiu este esențială pentru a obține rezultate bune la examenele tale. Asigură-te că petreci suficient timp studiind fiecare subiect și nu uita să iei pauze regulate pentru a-ți odihni și relaxa mintea. Exersează testele anterioare sau exerciții similare cu cele pe care le vei avea la examen. Acest lucru te va ajuta să înțelegi mai bine subiectele și să te familiarizezi cu formatul testelor pe care le vei avea la examen.

ÎNGRIJIRE ADECVATĂ

Promovarea unui examen dificil este o sarcină greu de dus la capăt atunci când nevoile de bază, cum ar fi alimentația și somnul, nu sunt îndeplinite. Dacă adolescentul tău neglijează să se îngrijească pentru a se concentra doar pe studiu, este timpul ca tu, ca părinte sau îngrijitor, să intervii. Anii adolescenței sunt o perioadă benefică pentru a-i învăța ocrotirea de sine, o alimentație adecvată, activitatea fizică și somnul suficient, toate vor ajuta în prevenția stresului toxic. Ajutați-i în acest proces, deoarece în perioada examenelor nu e momentul în care să îi învățați să o facă singuri.

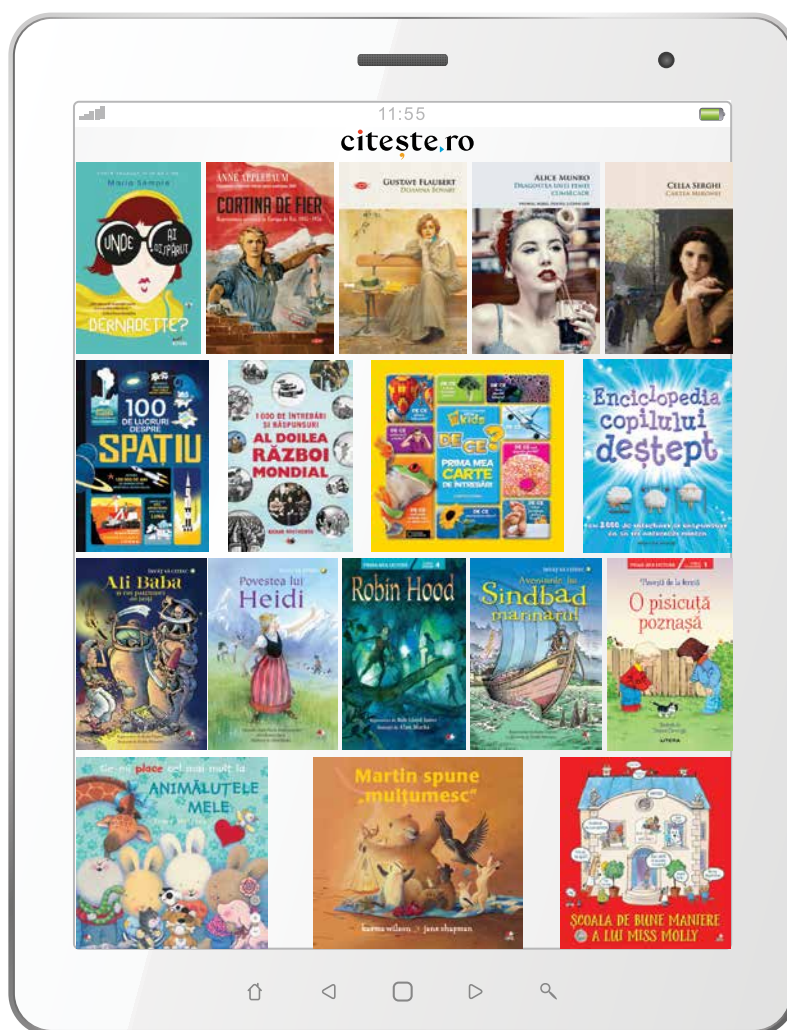
Îi vei spune așa:

Este important să te odihnești suficient înainte de examen. Somnul este la fel de important pentru învățare, precum este exercițiul pentru a construi rezistența fizică. Un somn adecvat te va ajuta să îți menții concentrarea în timpul examenului și te va ajuta să ai o stare de bine. O alimentație nesănătoasă poate afecta negativ nivelul tău de energie, iar asta la rândul său poate afecta performanța, așa că, având grijă de tine, te asiguri că îți oferi oportunitatea de a funcționa în forma ta maximă. În plus, ar trebui să iei pauze regulate atunci când studiezi pentru un examen. Acest lucru te va ajuta să te relaxezi și să te concentrezi mai bine atunci când revii la studiu. De asemenea, ar trebui să faci exerciții fizice regulate pentru a-ți menține nivelul de energie ridicat și pentru a reduce stresul asociat cu examenele.

citeste.ro

ebookuri • audiobookuri • videobookuri
Destinația ideală pentru toți elevii!

ABONAMENT GRATUIT TOT ANUL 2023
pentru elevii care învață după noile manuale Litera
aprobată MEN în 2023!

- În perioada 1-11 septembrie 2023, școlile care aleg noile manuale Litera vor primi prin email codurile de acces gratuit pe citeste.ro pentru elevi și cadre didactice.
- Cu peste 3 500 de ebookuri, audiobookuri și videobookuri în limbile română și engleză, citeste.ro este destinația ideală pentru orice elev sau profesor care dorește să citească, să-și satisfacă curiozitatea, să se perfecționeze!

Detalii pe [f](https://www.facebook.com/citeste.ro) /citeste.ro

[i](https://www.instagram.com/citestero) /citestero

MANUALE ȘCOLARE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI 2023

